

Uchwała Nr XXIV/121/20
Rady Gminy Chotcza
z dnia 30 grudnia 2020r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Chotcza na lata 2021 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2020r. poz. 713, 1378)

uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Chotcza na lata 2021-2026 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chotcza

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Trzysztol Smetanka

Załącznik do uchwały Nr XXIV/121/20
Rady Gminy Chotcza z dnia 30 grudnia 2020r.

S T R A T E G I A

ROZWOJU GMINY CHOTCZA

na lata 2021 - 2026

SPIS TREŚCI:

I. Główne zasady przyjęte przy tworzeniu strategii rozwoju	4
1. Podstawy prawno-organizacyjne.....	4
2. Metodyka budowania i opracowania „Strategii rozwoju Gminy Chotcza na lata 2021 – 2026	4
II. Uwarunkowania rozwoju gminy Chotcza	5
1. Uwarunkowania wewnętrzne	5
2. Uwarunkowania zewnętrzne.....	48
III. Wizja rozwoju gminy - mocne i słabe strony gminy	50
IV. Cele i zadania strategiczne gminy	53
V. Uwarunkowania realizacyjne ”Strategii rozwoju Gminy Chotcza na lata 2021 - 2026 ”	61
VI. Ocena realizacji oraz proces aktualizacji „Strategii rozwoju Gminy Chotcza na lata 2021 - 2026”	62

I. Główne zasady przyjęte przy tworzeniu strategii rozwoju gminy.

1. Podstawy prawno-organizacyjne.

Jednym z ważnych dokumentów programowania gminnego jest strategia rozwoju gminy.

Podstawę prawną przystąpienia do opracowania strategii rozwoju gminy stanowi ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378)

2. Metodyka budowania i opracowania strategii rozwoju gminy.

„Strategia rozwoju Gminy Chotcza” jest dokumentem „nakierowanym” na realizację polityki przestrzennej gminy, precyzując stopniowo – po przez wybrane w strategii cele, kierunki rozwoju gminy.

„Strategia rozwoju Gminy Chotcza” została opracowana przyjmując jako metodę „rozwój ukierunkowany na cel”.

Metoda ta zakłada, że informacje i wiedza, niezbędne dla opracowania strategii już istnieją, a nawet funkcjonują we fragmentach w dotychczasowym zarządzaniu. Potrzebne jednak dla zbudowania strategii rozwoju elementy nie są skoordynowane, a tym samym nie są uporządkowane. Należy je ujawnić i uwypuklić, zebrać w logiczny ciąg, precyzując zasady gospodarowania przyjmując rozwój zrównoważony jako podstawę działania.

Metoda ta bazuje na wiedzy, ideach i doświadczeniach osób uczestniczących w procesie tworzenia strategii.

Częściami składowymi "Strategii rozwoju Gminy Chotcza" są takie zagadnienia jak:

diagnoza aktualnego stanu Gminy Chotcza

wnioski dotyczące oceny potencjału, misji gminy i celów strategicznych

określenie - identyfikacja barier rozwojowych i problemów
(mocne i słabe strony gminy)
określenie celów strategicznych i priorytetów
określenie celów średniookresowych

II. Uwarunkowania rozwoju Gminy Chotcza:

Uwarunkowania wewnętrzne.

Gmina Chotcza leży w województwie mazowieckim, w powiecie lipskim. Położona jest w południowo - wschodniej części województwa, w bezpośrednim sąsiedztwie województwa lubelskiego i powiatu opolskiego. Od północy gmina graniczy z gminą Przyłęk, od wschodu z gminą Wilków i Łaziska (woj. lubelskie), od zachodu z gminą Ciepiałów, a od południa z gminami: Lipsko i Solec n. Wisłą.

W skład gminy wchodzi 17 sołectw .

Siedzibą władz gminy jest Chotcza – Józefów licząca ok. 220 mieszkańców. Najwięcej mieszkańców liczą sołectwa: Baranów, Białobrzegi, Chotcza Dolna, Chotcza-Józefów i Tymienica Nowa natomiast najmniej mieszkańców zamieszkuje Gustawów, Karolów i Zajączków. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. gminę zamieszkiwało 2377 osób, z czego 1211 osób stanowią kobiety. Jest to gmina wiejska o powierzchni 8 882 ha.

Gmina charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym. Na koniec 2019 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym wynosiła 1419 osób, a w wieku poprodukcyjnym 531 osoby.

Bezrobocie na terenie gminy jest wysokie, co uwarunkowane jest brakiem miejsc pracy na jej terenie, słabą kondycją rolnictwa i radykalnym ograniczeniem liczby miejsc pracy.

Na koniec grudnia 2019 roku bezrobotnych było 137 osób. Chociaż stopa bezrobocia systematycznie się zmniejsza, aktualnie według stanu w końcu grudnia 2019 r. wynosi ona w powiecie lipskim 9,8 %, wobec 4,4 % w województwie mazowieckim oraz 5,2% w Polsce.

Na podstawie prognozy rozwoju demograficznego dla powiatu lipskiego do roku 2025 prognozuje się zmniejszenie liczby mieszkańców o około 2 %, a do roku 2030 o ok. 3 %.

Walory przyrodnicze gminy

Znaczne walory geomorfologiczne i szaty roślinnej stanowią główne atuty krajobrazowe gminy Chotcza. Zaletą pod względem ekologicznym jest niewątpliwie brak przemysłu, cała powierzchnia gminy to obszary o charakterze typowo rolniczym. Większość powierzchni gminy stanowi wysoczyzna plejstocenska o powierzchni prawie płaskiej, lekko przemodelowanej wydmiami i rozczłonkowanej wcinającymi się na północy i południu dolinami rzecznyymi. Malowniczości krajobrazowi dodają szachownice pól uprawnych, drobnych powierzchni leśnych i licznych zadrzewień śródpolowych.

Na północy granicę gminy stanowi dolina rzeki Zwolenka, silnie meandrującej, z prawie naturalną szatą roślinną szuwarowo - bagienną i lasem łęgowym. Dolny odcinek rzeki to Obszar Krajobrazu Chronionego "Dolina rzeki Zwolenki", charakteryzujący się bogatym i różnorodnym zbiorowiskiem fauny i flory należącym do najcenniejszych w środkowej Polsce. Jest miejscem bytowania i rozrodu żółwia błotnego.

Miejscowość Kijanka szczyci się dwoma pomnikami przyrody: dwustuletnią lipą drobnolistną i dębem szypułkowym liczącym ponad 300 lat.

Dużą atrakcyjnością krajobrazową jest dolina Wisły, która na terenie gminy jest fragmentem jej małopolskiego przełomu. Stanowi bardzo cenny pod względem przyrodniczym fragment dużej rzeki nizinnej o naturalnym charakterze, jednej z ostatnich w tym stanie w Europie. Charakteryzuje się szerokim korytem, licznymi wyspami i piaszczystymi łachami. Brzegi i tarasy zalewowe porastają wikliny nadrzeczne, resztki lasów łęgowych (wierzbowo - topolowe), zbiorowiska szuwarowe i wodne, a odsypy rzeczne i wyspy zajmują szuwały piaskowe. Tak kształtująca się roślinność wpływa na bogactwo awiofauny tego terenu. Walory ornitologiczne tego regionu są już dobrze poznane i udokumentowane.

W opracowaniach Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i jej Zasobów dolinę Wisły zaliczono do obszarów o znaczeniu międzynarodowym dla zachowania bogactwa i różnorodności przyrody naszego kontynentu. W całej dolinie stwierdzono występowanie ponad 320 gatunków ptaków, w tym 180 gatunków łęgowych.

Na odcinku rzeki w rejonie tej gminy gnieździ się około 40 gatunków ptactwa wodno - błotnego min. rybitwa białoczelna, derkacz, ostrzygojad, sieweczka obrożna.. Regularnie zatrzymuje się tu w czasie przelotów jesiennych i wiosennych około 50 gatunków ptaków o pochodzeniu skandynawskim i syberyjskim. Zauważono tu regularne zalatywanie wiele ptaków siewkowatych, czapłę siwą i krzyżówkę, derkacza, grzywacza, makolągwy, trznadla. Spośród ptaków zimujących wymienić należy mewy śmieszki, czaple siwe, łyski, nurogęsi, gęgoły, sikory oraz około 30% całej populacji orla bielika.

Na uwagę zasługuje występowanie bobrów. Gatunkami ryb występującymi w nurcie Wisły są cierniki, sumy, jazie, leszcze, liny, szczupaki i karpie. Obszar ten należy do Obszaru Chronionego "Solec nad Wisłą" a w przyszłości ma powstać rezerwat przyrody o charakterze ornitologicznym "Wyspy Gniazdkowskie".

Dolina rzeki Iłżanki charakteryzuje się mocno przekształconym terenem na skutek zabiegów melioracyjnych. Główne elementy tego krajobrazu to zdegradowane torfowiska, często wyschnięte odcięte zakola, sieć rowów melioracyjnych, ubogie łąki oraz drobne powierzchnie leśne.

Zróżnicowanie krajobrazowe gminy Chotcza, bogactwo i różnorodność fauny i flory, warunki klimatyczne, charakter gospodarki rolnej, zasoby wód oraz brak przemysłu i silnie rozbudowanej sieci dróg stanowią korzystne i atrakcyjne warunki dla turystyki, wypoczynku i rekreacji.

Powierzchnia gminy i pochodne

powierzchnia ogółem wynosi w 2019 r.	8 882 ha
gminę zamieszkuje na 31.12.2019 r.	2 377 osób
- powierzchnia gruntów rolnych wynosi w 2019 r.	6025 ha
las i grunty leśne	1391 ha
Nieruchomości	108 ha

1.2. Warunki klimatyczne.

Obszar gminy charakteryzuje się średnią temperaturą powietrza ok. 7,5 °C, średnią wielkością opadów wynoszącą 580 mm, pokrywa śnieżna zalega tu przez ok. 60 dni. Można przyjąć, że gmina ma warunki: temperaturowe i opadów średnio miesięcznych typowe dla równinnych terenów Polski środkowej. Ocenić je należy jako sprzyjające.

Do czynników negatywnych można zaliczyć:

stosunkowo wysokie opady atmosferyczne w miesiącach

czerwiec i lipiec ,

mniej opady w okresie wegetacyjnym.

Zjawiska te jednak nie mają stałego charakteru, a obserwowane tendencje wskazują na ich dużą zmienność . Kierunki wiatrów również nie odbiegają od średnich dla terenów środkowej Polski.

Stosunki wodne i zasoby wody pitnej

Główną rzeką jest Wisła, będąca zarazem wschodnią granicą gminy, płynąca na piaszczystym podłożu po szerokiej terasie zalewowej pokrytej łąkami z licznymi odnogami i starorzeczami. Na Wiśle występują wyspy i łachy o kształtach zmieniających się wraz ze zmianą przepływów. Szerokość jej na tym odcinku waha się od 200 do 800 m, a średnia głębokość wynosi 1,5 m.

Przez omawiany obszar przebiega dział wodny II rzędu rozdzielający dorzecze Iłżanki i Zwolenki (lewobrzeżne dopływy Wisły). Środkowa i południowa część gminy odwadniana jest przez rzekę Iłżankę z dopływem Strużanką. Północna część gminy odwadniana jest przez rzekę Zwolenkę i jej prawobrzeżny dopływ bez nazwy zbierający wody z rowów melioracyjnych, odwadniających zagłębienia krasowe w rejonie Tymienicy Starej i Nowej. Rzeką jest naturalną północną granicą gminy Chotcza. Rzeką silnie meandruje i jest nieuregulowana.

Na omawianym obszarze naturalne zbiorniki wodne to głównie wyrobiska potorfowe wypełnione wodą, zlokalizowane w dolinie Zwolenki, Iłżanki, Strużki w rejonie Tymienicy Starej i Nowej. W dolinie Wisły występują starorzecza wypełnione wodą. W obszarze gminy jest 15 małych zbiorników wodnych o ogólnej powierzchni 1,41 ha i o różnym przeznaczeniu (mała retencja wodna).

Dla lokalizacji składowisk odpadów komunalnych oraz pochodzących z przemysłu, ogromne znaczenie ma zasięg obszarów bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią. Zaistniały stan powodziowy może doprowadzić do rozmycia składowiska, co zdecydowanie wiąże się z możliwością degradacji powierzchni oraz skażenia gleb i wód na znacznym obszarze. Na terenie gminy Chotcza nieczynne składowisko odpadów komunalnych znajdujące się na północ od miejscowości Chotcza-Józefów zlokalizowane jest na obszarze nie zagrożonym powodzią.

1.4. Warunki glebowe i zasoby naturalne.

Gmina Chotcza ma charakter rolniczy, posiada średnie warunki przyrodnicze do produkcji rolnej. Gleby najlepszych klas I-III stanowią 12 % ogółu gruntów ornych (wschodnie tereny gminy). Prawie 25 % gruntów ornych to gleby IV klasy bonitacyjnej (północna część gminy). Natomiast 63% stanowią gleby o klasach V i VI (środkowa, zachodnia i południowa część gminy).

W gruntach ornych wyróżnia się następujące kompleksy:

żytni b. słaby – klasa V,
żytni słaby – klasa IVb,
żytni dobry – klasa IVa,
żytni b. dobry (pszenno-żytni) – klasa IIIb,
zbożowo – pastewny – klasa IIIa

Uprawa roli i hodowla jest najczęstszym sposobem użytkowania gruntów na terenie gminy. Rejon trwałych użytków zielonych, których jest niewiele, występuje wzdłuż doliny rzecznej Iłżanki, gdzie dominują gleby średnie i słabe IV i V klasy, mułowo-bagienne i torfy.

Jednym z wielu czynników pogarszających właściwości użytkowe gleby jest niewłaściwe usytuowanie obiektów mających negatywny wpływ na środowisko. Na terenie gminy Chotcza zlokalizowane jest jedno nieczynne gminne składowisko odpadów komunalnych, które zlokalizowane zostało na nieużytkach rolnych w otoczeniu gruntów leśnych.

1.5. Zabytki.

Dobra kultury, pomniki przyrody, a także obiekty objęte ochroną konserwatorską, stanowią istotne pozycje potencjału gminy. Na dzień dzisiejszy dla społeczności gminy raczej nieuświadomione jako potencjały, a wręcz uznawane za obciążenie dla gminy. Należy wyraźnie podkreślić, że tylko odpowiednia promocja może niektóre z tych obiektów wylansować z korzyścią dla gminy. Obiekty te muszą być także w centrum zainteresowania samorządu gminy.

Do obiektów zabytkowych, które należałoby wyeksponować w gminie Chotcza należą :

kapliczka w Chotczy Dolnej z drugiej połowy XVIII wieku

fragmenty grodziska z XIII wieku w Gniazdkowie na brzegu rzeki Zwolenki

kościół w Tymienicy pod wezwaniem św. Tekli

kapliczka w Tymienicy

kościół w Chotczy pod wezwaniem Świętej Trójcy.

Poznając historię Chotczy powinno się również odwiedzić miejsca martyrologii z okresu II wojny światowej oznaczone licznymi pomnikami

1.6. Ludność - struktura -ruch naturalny.

W 2015 roku gminę zamieszkiwało 2435 osób, zaś na dzień 31 grudnia 2019 roku gminę zamieszkiwało 2377 osób.

W ciągu 5 lat (w latach 2005-2019) ludność gminy zmniejszyła się ogółem o 58 osób. Z przyczyn naturalnych (zgony minus urodzenia) o 81 osób, co obrazuje poniższa tabela.

lata	urodzenia	zgony	przyrost naturalny	
			ogółem	na 1000 ludności
2015	18	41	-23	-9,44
2016	21	51	-30	-12,51
2017	30	39	-9	-3,76
2018	19	25	- 6	- 2,5
2019	27	40	-13	-5, 47

Tendencja spadku liczby mieszkańców utrzymuje się, jednak z nieco mniejszym nasileniem w ciągu ostatnich lat.

W perspektywie 20 – 25 lat liczba mieszkańców gminy jeszcze się zmniejszy. Zmniejszeniu się liczby mieszkańców towarzyszyć będzie równocześnie proces starzenia się społeczeństwa.

Czynniki kształtujące stan ludności w gminie:

–zależne od działań gminy ok. 20 - 25 %

–niezależne /zależne od ogólnej koniunktury gospodarczej ok. 75-80%.

Bilans ludności gminy Chotcza w 2019 r.

Wyszczególnienie	Stan ludności	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony		Przyrost naturalny
				Ogółem	W tym niemowląt	
Gmina Chotcza	2377	5	27	40	–	–13
Mężczyźni	1166	X	11	21	–	–10
Kobiety	1211	X	16	19	–	–3
Na 1000 ludności	x	2,10	11,36	16,83	–	–5,47

Wyszczególnienie	Zameldowania na pobyt stały		Wymeldowania z pobytu stałego		Saldo migracji stałej	Saldo migracji zewnętrznej
	w ruchu wewnętrznym	z zagranicy	w ruchu wewnętrznym	za granicę		
Gmina Chotcza	63	–	88	–	- 25	–
Mężczyźni	28	–	53	–	- 25	–
Kobiety	35	–	35	–	0	–
Na 1000 ludności	26,50	–	37,02	–	- 10,52	–

1.7. Rolnictwo i leśnictwo.

Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych w 2019 r.

- powierzchnia gminy ogółem	8882 ha
- powierzchnia gruntów rolnych	6025 ha
- sady na użytkach rolnych	45 ha
- łąki	1096 ha
-pastwiska	420 ha
- lasy i grunty leśne	1 844 ha
- nieużytki	114 ha

Struktura własnościowa:

gospodarstwa rolne indywidualne stanowią 100% własności

pozostałe to grunty Lasów Państwowych, skarbu państwa i drogi publiczne

Zjawiskiem niekorzystnym jest duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych.

Dominującym kierunkiem produkcji rolnej jest produkcja roślinna.

W produkcji roślinnej przeważają uprawy zbóż i ziemniaków. Niski jest udział roślin z grupy intensywnych i strukturotwórczych.

Zdecydowanie korzystnym jest zjawisko szybkiego wzrostu powierzchni średniego gospodarstwa rolnego.

Lasy stanowią znaczny obszar powierzchni gminy nadając specyficzny charakter gminie predysponowanej pod względem turystyczno-krajoznawczym.

- Lasy państwowe 322,1166 ha ogółem
- Współwłasność KOWR – 2,7000 ha
- Współwłasność KOWR – 62,8877 ha
- Wspólnota gruntowa (Baranów) 66,3500 ha
- Żłoty Klon – 0,1700 ha

1.8. Przemysł, drobna wytwórczość, usługi.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 rok Ilość wpisanych dla głównego miejsca wykonywania działalności dla Gminy Chotcza wynosi 99 w tym :

aktywnych – 37

wykreślonych – 51

zawieszonych - 11

Największą ilość zatrudnionych osób odnotowano w podmiotach:

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA W TYMIENICY

URZĄD GMINY W CHOTCZY

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA W CHOTCZY CHOTCZA-JÓZEFÓW

Istotny wpływ na dogodność życia mieszkańców gminy mają jednostki usługowe:

- 1) Urząd Gminy
- 2). Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- 3) Gabinet stomatologiczny
- 4) Oddział Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
- 5) Punkt apteczny
- 6) Posterunek Policji w Ciepiewie – obejmujący działaniem teren Gminy Chotcza.

1.9. Budownictwo.

Zasoby mieszkaniowe gminy Chotcza (stan 31.12.2019r.)

Wyszczególnienie	2010	2013	2019
Mieszkania	874	967	998
Izby	2758	3002	3025

Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	66,3	71,3	71,7
<i>Przeciętna</i>			
Liczba izb w mieszkaniu	3,16	3,10	3,12
Liczba osób na			
1 mieszkanie	3,16	2,69	2,66
1 izbę	1,00	0,87	0,85
Powierzchnia użytkowa w m ²			
1 mieszkania	75,8	73,7	73,8
na 1 osobę	24,0	27,4	27,8

wg Roczników Statystycznych Województwa Mazowieckiego i Banku Danych Regionalnych

Według danych wskaźniki dotyczące zasobów mieszkaniowych zamieszkaných stale kształtują się następująco:

<i>Przeciętna</i>	<i>Gmina Chotcza</i>	<i>Powiat lipski</i>	<i>Podregion radomski</i>	<i>Województwo mazowieckie</i>	
				<i>ogółem</i>	<i>wieś</i>
<i>Liczba izb w 1 mieszkaniu</i>	3,16	3,54	3,54	3,53	3,89
<i>Liczba osób w 1 mieszkaniu</i>	3,24	3,41	3,51	3,08	3,78
<i>Gospodarstw domowych w 1 mieszkaniu</i>	1,15	1,16	1,17	1,17	1,20
<i>Powierzchnia użytkowa w m²</i>					
<i>1 mieszkania</i>	75,8	77,4	69,9	66,3	83,4
<i>na 1 osobę</i>	23,5	22,7	19,8	21,4	22,0

Przeciętna ilość osób w 1 mieszkaniu w gminie Chotcza w mieszkaniach zamieszkaných wynosi 3,24 i jest wyższa niż wskaźnik ten w powiecie i podregionie radomskim.

Średnia powierzchnia użytkowa 1 mieszkania jest natomiast niższa od wielkości tych w powiecie lipskim i województwie, a wyższa niż w podregionie.

MIESZKANIA		Jedn. miary	2012	2019
Mieszkania oddane do użytkowania				
OGÓŁEM				
mieszkania	miesz.	2	27	
izby	izba	13	23	
powierzchnia użytkowa	m2	171	384	
indywidualne				
mieszkania	miesz.	2	4	

izby	izba	13	23
powierzchnia użytkowa	m2	171	384
Budynki nowe oddane do użytkowania			
OGÓŁEM			
ogółem	bud.	2	3
mieszkalne	bud.	2	3
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych	m2	171	342
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	713	1 557
budownictwo indywidualne			
ogółem	bud.	2	3
mieszkalne	bud.	2	3
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	713	1 557

W ostatnich latach (2015 – 2019) oddano do użytku ogółem 35 budynków, w tym 27 budynków mieszkalnych i 8 budynki gospodarcze

Analiza wydanych przez Wójta Gminy decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu w ostatnich latach znaczny wzrost liczby projektowanych przedsięwzięć budowlanych. Zjawisko zwiększenia liczby budynków należy analizować na tle wykupu działek budowlanych przez ludność napływającą z ośrodków miejskich i nasilającego się tempa restrukturyzacji wsi tj. rolnictwa oraz wzrostu dochodów rolników.

Oceniając stan techniczny budynków ze względu na lata i materiał budowy szacunkowo określa się, że: stan dobry i bardzo dobry posiada ok. 23,0 % budynków, stan średni ok. 63,0 % i zły ok. 14,0 %

Do stanu średniego zaliczono obiekty murowane po 1945 r. Stan zły to obiekty drewniane i starsze. Na terenie gminy wyraźnie występuje zjawisko niewykorzystywania istniejących budynków inwentarskich.

Zatrudnienie – rynek pracy.

Bezrobotni

	2018	2019	+/-
KOBIETY	62	74	+12
MĘŻCZYŻNI	56	63	+7
OGÓŁEM	118	137	+19

Bezrobotni ze względu na posiadane wykształcenie

	2018	2019	+/-
Wyższe	7	11	+4
Policealne i średnie zawodowe	33	32	-1
Średnie ogólnokształcące	8	14	+6
Zasadnicze zawodowe	40	47	+6
Gimnazjalne i poniżej	30	33	+3
ŁĄCZNIE	118	137	+19

Głównym miejscem pracy dla większości czynnych zawodowo osób jest gospodarstwo rolne własne lub najbliższej rodziny.

We własnych lub rodzinnych firmach pracuje ok. 14 % czynnych zawodowo. Pozostała część czynnych zawodowo utrzymuje się z pracy najemnej głównie w: oświacie, usługach, administracji, ochronie zdrowia, produkcji.

Gminę Chotcza nie ominęły również skutki zmian zachodzących w kraju po 1990 roku. Negatywne skutki tych zmian przede wszystkim odczuły osoby

pracujące w Lipsku, Kozienicach, Starachowicach i Ożarowie w związku z ograniczeniem zatrudnienia w takich zakładach, jak: Fabryka Samochodów Ciężarowych, SCANDIC, Cementownia Ożarów, Elektrownia Kozienice i inne. Rynek pracy w gminie również uległ zdecydowanemu zmniejszeniu w wyniku restrukturyzacji zatrudnienia w administracji, bankowości, spółdzielczości, obsłudze rolnictwa i oświacie.

Ogólna charakterystyka czynników wpływu:

nowe miejsca pracy w gminie nie zrekompensują zmniejszającego się

zatrudnienia w rolnictwie wymuszonego jego restrukturyzacją,

zjawisko bezrobocia utajonego w rolnictwie, trwać będzie do czasu

ustalenia się poziomu zatrudnienia w rolnictwie w granicach 15 - 20% ogółu zatrudnionych,

wzrost zatrudnienia to kierunek na obsługę rolnictwa, to tworzenie

potencjałów zachęcających do inwestowania na terenie gminy,

czynniki otoczenia zewnętrznego - duże i średnie ośrodki miejskie nie wchłoną nadmiaru rąk do pracy z terenu gminy,

pewne elementy ruchu ludności w poszukiwaniu pracy można wiązać z uwarunkowaniami „unijnymi”, dotyczyć one jednak będą aktywnej migracyjnie i zawodowo przygotowanej części ludności (znajomość języków obcych, wykształcenie wyższe).

1.11. Infrastruktura techniczna gminy.

1.11.1 Drogi publiczne i inwestycje

Układ komunikacyjny w gminie Chotcza systematycznie z roku na rok ulega poprawie. Stanowi go siedem dróg powiatowych o łącznej długości 35,047 km i 24 drogi gminne lokalne o łącznej długości około 104,8 km.

Drogi powiatowe na terenie Gminy Chotcza są utwardzone. Są to odcinki w ciągach:

- Ciepiałów – Świesielice – Zajączków – Tymienica
- Chotcza Józefów – Solec nad Wisłą
- Chotcza Józefów – Lucimia
- Stara Tymienica – Babin (gmina Przyłęk),
- Chotcza Józefów – Ciepiałów (gmina Ciepiałów),
- Górki – Wola Solecka (Gmina Lipsko),
- Gustawów – Kijanka.

Drogi powiatowe stanowią połączenia zewnętrzne z gminami sąsiednimi i miastem powiatowym Lipsko.

Z łącznej ilości ok. 104,8 km drogi gminne lokalne o nawierzchni utwardzonej lepszej są na długości ok. 65 km . Drogi te stanowią połączenia wewnętrzne i w większości stanowią bazę osadniczą gminy.

Poza wymienionymi występują również gminne drogi dojazdowe, uzupełniające układ komunikacyjny w zakresie obsługi kompleksów zabudowy i obiektów usytuowanych poza systemem dróg powiatowych i gminnych. W miejscowości Jarentowskie Pole, w ciągu dróg powiatowych znajduje się most na rzece Ilżance.

Gmina podejmuje działania zmierzające do modernizacji i usprawnienia wewnętrznych układów komunikacyjnych poprzez budowę nowych dróg i ulepszanie istniejących już połączeń lokalnych.

W gminie występuje obecnie nieznaczny wskaźnik dróg o nawierzchni szlakowej, co wymaga podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania dróg tego typu nawierzchni szkodliwej dla środowiska.

Do najważniejszych zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury drogowej należą :

- przebudowa drogi Tymienica Nowa – Kijanka
- przebudowa drogi Gustawów – Chotcza Górna
- przebudowa drogi Tymienica Nowa - Jasieniec

przebudowa drogi Białobrzegi – Jarentowskie Pole
przebudowa dróg w miejscowości Tymienica Stara
przebudowa dróg w miejscowości Tymienica Nowa
przebudowa dróg w miejscowości Baranów
przebudowa dróg w miejscowości Niemieryczów
przebudowa dróg w miejscowości Siekierka Stara
Przebudowa dróg w miejscowości Siekierka Nowa
przebudowa dróg w miejscowości Kijanka
przebudowa dróg w miejscowości Białobrzegi
przebudowa dróg w miejscowości Kolonia Wola Solecka
przebudowa dróg w miejscowości Jarentowskie Pole
przebudowa dróg w miejscowości Chotcza Dolna
Przebudowa dróg w miejscowości Chotcza – Józefów
Przebudowa dróg w miejscowości Chotcza Górna
Przebudowa dróg w miejscowości Gniazdków
Przebudowa dróg w miejscowości Gustawów
Przebudowa drogi Zajączków – Niemieryczów
Przebudowa drogi Tymienica Stara - Kawęczyn

Zrealizowane inwestycje

Przebudowa drogi gminnej Baranów długość 840 mb
Przebudowa drogi gminnej Gniazdków 266 mb
Przebudowa drogi gminnej Kijanka 990 mb
Remont budynku OSP Tymienica
Budowa stref aktywności Chotcza – Józefów,
Budowa stref aktywności Tymienica Stara
Utworzenie nowej pracowni językowej w PSP w Chotczy

Wykonanie placu zabaw z elementami siłowni zewnętrznej Baranów
Wykonanie placu zabaw z elementami siłowni zewnętrznej Chotcza Dolna
Wykonanie placu zabaw z elementami siłowni zewnętrznej Kolonia Wola
Solecka
Wykonanie placu zabaw z elementami siłowni zewnętrznej Siekierka Nowa
Zakup instrumentów muzycznych oraz strojów ludowych dla Koła Gospodyń
Wiejskich z Tymienicy
Remont drogi gminnej Kijanka – Siekierka Stara 850 mb
Termomodernizacja budynku OSP Białobrzegi
Remont schodów w budynku Urzędu Gminy w Chotczy
Dofinansowanie remontu strażnicy OSP Kijanka

1.11.2. Sieci energetyczne i zaopatrzenie w energię.

Gmina Chotcza zasilana jest w energię elektryczną z krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez Rejonowy Zakład Energetyczny w Zwoleniu. Przez teren gminy przebiega linia wysokiego napięcia 400 KV relacji Kozienice Ostrowiec Świętokrzyski oraz linie napowietrzne średniego napięcia (15KV) i niskiego napięcia doprowadzające energię do gospodarstw domowych i innych odbiorców. Na terenie Gminy jest 35 stacji transformatorowych. Długość całkowita sieci LSN napowietrznej w obszarze gminy wynosi 59 km, w tym sieci 15 KV 5,1 km . W długości całkowitej udział sieci w zależności od wieku (czasu budowy lub remontu) kształtuje się następująco : – sieć w wieku powyżej 35 lat 4,8 km (8.1 %)

– sieć w wieku 20 do 35 lat 35,9 km (60,9 %)

– sieć w wieku poniżej 20 lat 18,3 km (31,0 %)

Energia elektryczna podłączona jest do wszystkich gospodarstw na terenie gminy. Stan dużej części sieci energetycznych jest nie zadowalający i wymaga pilnej przebudowy linii średniego i niskiego napięcia.

Na terenie gminy usytuowane jest 372 uliczne punkty świetlne energochłonne we wszystkich sołectwach. Stan techniczny znacznej liczby urządzeń elektrycznych, a szczególnie punktów świetlnych oświetlenia ulicznego jest niezadowalający, a ich liczba jest zbyt niska w stosunku do potrzeb mieszkańców.

Roczny koszt konserwacji ocenia się na około 23 - 25 % rocznych kosztów oświetlenia.

1.11.3. Ochrona środowiska.

Gmina Chotcza jako gmina typowo wiejska ma bardzo słabo rozwiniętą strefę gospodarczą. Główne zagrożenia zanieczyszczenia środowiska pochodzą więc z indywidualnych gospodarstw domowych oraz środków chemicznych używanych w produkcji rolniczej.

W gminie występuje zarówno emisja zanieczyszczeń do atmosfery jak również emisja zanieczyszczeń do wód. Głównym źródłem zanieczyszczeń do atmosfery są gospodarstwa domowe opalane najczęściej drewnem a także węglem, z czego część posiada wyposażenie w instalacje centralnego ogrzewania, a część ogrzewanie piecowe. Pomiar zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy nie były przeprowadzane. Do 2020 r. w Gminie Chotcza zainstalowano 13 na biomasę do ogrzewania budynków w indywidualnych gospodarstwach z projektu OZE w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i poprawy jego jakości.

Do 2020 r. na terenie Gminy Chotcza zainstalowano również 21 instalacji fotowoltaicznych również z projektu OZE. Ponadto z tego samego projektu zainstalowano 90 zestawów instalacji kolektorów słonecznych.

Na stan czystości rzek przepływających przez gminę wpływa głównie organizacja gospodarki ściekowej, oraz zanieczyszczenia wód z gmin przez które rzeki przepływały w górnym ich biegu. W gminie Chotcza (ze względu na małą liczbę podmiotów prowadzących działalność gospodarczą) zanieczyszczenie rzek i wód podziemnych uzależnione jest przede wszystkim od ilości ścieków

produkowanych przez indywidualne gospodarstwa domowe. Brak na terenie Gminy Chotcza oczyszczalni ścieków, znaczne oddalenie miejsc oczyszczalni ścieków (Lipisko, Zwolen), nie spełniające norm sanitarnych zbiorniki (zbiorniki bez dna, zbiorniki nieszczelne), w małym stopniu usuwanie ścieków poprzez tabor asenizacyjny powodują, że powstające w gospodarstwach domowych ścieki bytowe mogą powodować zanieczyszczają wód gruntowych, jak też i miejscowe ciekły wodne. Szacunkowo, na terenie gminy jest wybudowanych około 570 zbiorników ściekowych, w większości bezodpływowych, które należy systematycznie opróżniać. Usytuowanie tych zbiorników nie zawsze jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego.

Wobec tych faktów budowa kanalizacji jest wskazana. Ze względu na rozproszona i niespójna zabudowę zagrodową gminy, dobrym rozwiązaniem problemów gospodarki ściekowej jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Budowa takich oczyszczalni jest uzasadniona na terenie całej gminy a w szczególności, tam gdzie jest niekorzystne ukształtowanie terenu które w znacznym stopniu utrudniłoby bądź uniemożliwiło budowę klasycznej instalacji sanitarnej.

Na terenie Gminy Chotcza rozwija się budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Od 2016 do 2020 roku wybudowanych zostało 58 takich zbiorników. Obecnie na terenie gminy wybudowano już 243 oczyszczalnie przydomowe. Na kolejne lata planowana jest dalsza ich budowa .

W Gminie Chotcza działa workowy system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Z gospodarstw domowych odpady odbierane są przez firmy zewnętrzne. Od lipca 2013 roku w miejscowości Chotcza-Józefów funkcjonuje PSZOK (punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych), w którym przyjmowane są nieodpłatnie min.: opakowania po środkach ochrony roślin, przeterminowane leki, zużyte baterie i inne odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych, zużyty kompletny sprzęt elektryczny i elektroniczny odpady pobudowlane (min. gruz betonowy z rozbiórek

wykonywanych we własnym zakresie remontu), zużyte opony a także odpady selektywne tj. szkło czy opakowania szklane.

Na terenie gminy Chotcza nieczynne składowisko odpadów komunalnych znajdujące się na północ od miejscowości Chotcza-Józefów zlokalizowane jest na obszarze leśnym nie zagrożonym powodziami. Jest to składowisko nadpoziomowe przeznaczone do rekultywacji.

Gmina nie dysponuje składowiskiem odpadów stałych lub innym zakładem utylizacji. Zjawiskiem jakie napotyka się na terenie Gminy jest sporadyczne występowanie dzikich wysypisk, zwłaszcza na terenach ekosystemu głównie lądowego (leśnego). Występujące ekosystemy w Gminie Chotcza to ekosystemy lądowe (leśne, pola uprawne, łąki) oraz wodne (tereny rzek: Wisły, Zwolenki i Iłżanki).

Na terenie Gminy Chotcza występują różne formy ochrony przyrody do których zaliczyć można Pomniki przyrody (pojedyncze drzewa lipa drobnolistna i dąb szypułkowy), Obszary Natura 2000 (Przełom Wisły w Małopolsce, Dolina Zwolenki), obszary chronionego krajobrazu (Obszar Chronionego Krajobrazu Solec nad Wisłą, Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Zwolenki).

Dużym zagrożeniem dla jakości wód są nawozy naturalne powstające przy produkcji zwierzęcej, nawozy mineralne i środki ochrony roślin. W sytuacji występowania na terenie całej gminy podziemnych zbiorników wody, nadmierne stosowanie nawozów jak i środków ochrony roślin może przyczynić się do klęski ekologicznej, a na pewno stanowi zagrożenie dla zdrowia mieszkańców gminy.

1.11.4. Zaopatrzenie w wodę.

Gmina Chotcza posiadając dwa podstawowe ujęcia wody wyróżnia się wysokim stopniem zwodociągowania spośród gmin powiatu lipskiego. Gmina zaopatrywana jest w wodę z następujących ujęć wody w głębiej w:

- Katarzynowie (gmina Lipsko) zaopatrujące miejscowości: Białobrzegi, Jarentowskie Pole, Kolonię Wola Solecka, Baranów;
- Chotczy-Józefów zaopatrujące miejscowości: Chotcza-Józefów, Chotcza Górna, Chotcza Dolna, Gniazdków, Kijanka, Gustawów;
- Siekierce Starej zaopatrujące północno-zachodnie miejscowości: Siekierka Nowa, Siekierka Stara, Tymienica Stara, Tymienica Nowa, Niemieryczów, Karolów, Zajączków.

Zwodociągowaniem objęte są wszystkie sołectwa gminy

WODOCIĄGI	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	89,7	89,7	89,7	89,7
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy	km	89,7	89,7	89,7	89,7
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	17,1	17,1	17,1	17,1
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	728	730	739	743
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	61,1	61,7	60,8	69,8
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba				
Kanalizacja					

długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	0	0	0	0
Sieć gazowa					
długość czynnej sieci ogółem	km	0	0	0	0

1.11.5. Łączność.

W ostatnich latach w Gminie Chotcza znacząco poprawił się poziom dostępności usług telekomunikacyjnych. Najwięcej abonentów znajduje się w miejscowościach położonych w pobliżu trasy: Lipsko – Chotcza – Ciepiałów. Wschodnia część gminy posiada połączenia światłowodowe, północna – linię napowietrzną. Pozostali mieszkańcy posiadają przyłącze telekomunikacyjne za pośrednictwem masztu telekomunikacyjnego.

Występujący operatorzy usług telekomunikacyjnych na terenie gminy to:

–Telekomunikacja Polska z centralą telefoniczną w Chotczy –Józefowie, rozdzielczą siecią telefoniczną napowietrzną do wszystkich sołectw w gminie, miejscową centralą telefoniczną w Jasieńcu Soleckim (gmina Zwolen) obsługującą sołectwo : Tymienica Stara.

Operatorzy sieci komórkowych GSM, z których operator sieci Orange i Plus zainstalowali maszty przekaźnikowe w miejscowości Chotcza – Józefów poprawiając znacznie jakość połączeń komórkowych w tym rejonie.

1.11.6. Transport publiczny.

Podstawowym systemem transportu publicznego jest transport drogowy oparty o przewozy regularne, świadczone przez przedsiębiorstwa komunikacji samochodowej. W ostatnich latach zauważa się ograniczanie liczby linii komunikacyjnych z powodu spadku liczby pasażerów i spadku rentowności. Ma to negatywny wpływ na poziom życia mieszkańców.

Największym przewoźnikiem komunikacji autobusowej zbiorowej od wielu lat jest Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej PPKS w Radomiu Oddział Zwolen, oraz PPKS Ostrowiec Świętokrzyski Oddział w Lipsku, mając bezpośrednie połączenia z miejscowościami gminnymi (w zakresie lokalnym) oraz ośrodkami miejskimi : Lipskiem, Zwoleniem, Radomiem, Iłżą (w zakresie ponadlokalnym). W gminie Chotcza znajduje się 26 przystanków autobusowych.

Dla ułatwienia przemieszczania się mieszkańców gminy istnieje niewątpliwie potrzeba otwarcia przejazdów dla przewoźników prywatnych mniejszymi samochodami np. mikrobusami.

Niestety na terenie gminy brak jest technicznego zaplecza motoryzacji. Nie ma lokalnych stacji paliw, jak też brak jest stacji diagnostyki pojazdów. Najbliższe tego typu placówki funkcjonują w sąsiednich gminach; w Lipsku, Cielmowie i Przyłku.

1.12. Oświata

Gmina Chotcza jest organem prowadzącym dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Chotczy. Do szkoły uczęszczają uczniowie z miejscowości: Chotcza Górna, Chotcza Józefów, Chotcza Dolna, Jarentowskie Pole, Kijanka, Gustawów, Gniazdków i Baranów.

Filialna szkoła podstawowa w Tymienicy obejmuje swoim działaniem dzieci z miejscowości: Tymienica Stara, Tymienica Nowa, Siekierka Stara, Siekierka Nowa, Karolów, Zajączków i Niemieryczów. Dzieci z pozostałych miejscowości tj.: z Białobrzeg, i Kolonii Woli Soleckiej uczą się w szkole podstawowej w Woli Soleckiej z powodu bliższej odległości dojazdu.

Na dzień dzisiejszy sieć placówek oświatowych zaspokaja potrzeby w zakresie realizacji obowiązku szkolnego, jednak z powodu zmniejszania się

ilości dzieci w wieku szkolnym może zmienić się sytuacja finansowa filii szkoły w Tymienicy.

Liczba poszczególnych dzieci w oddziałach - Szkoła Chotcza

- 3-4-latki – 15 dzieci,
- 5-6-latki – 19 dzieci,
- I klasa – 14 dzieci,
- II klasa – 11 dzieci,
- III klasa – 12 dzieci,
- IV klasa – 20 dzieci,
- V klasa – 17 dzieci,
- VI klasa – 20 dzieci,
- VII klasa – 27 dzieci,
- VIII klasa – 14 dzieci,

Łącznie 178 dzieci w tym:

- ✓ 93 dziewczeta
- ✓ 85 chłopców

Szkoła Filia w Tymienicy

- 4-6-latki – 15 dzieci
- II klasa – 7 dzieci

Łącznie 22 dzieci w tym:

- ✓ 8 dziewcząt
- ✓ 14 chłopców

Liczba osób w wieku 0-18 przedstawia poniższa tabela

WIEK	MĘŻCZYZN	KOBIET	OGÓŁEM
0-2	35	37	72
3	7	10	17
4-5	23	21	44
6	5	11	16
7	17	11	28
8-12	65	66	131
13-15	27	27	54
16-17	21	24	45
18	12	8	20

Z powyższej informacji wynika, jak mało dzieci jest obecnie w najmłodszych rocznikach.

Szkoła posiada dobre warunki lokalowe. Zajęcia lekcyjne odbywają się w klaso-pracowniach. Wyposażenie pracowni w środki dydaktyczne dobre, liczba pracowni jest wystarczająca w stosunku do liczby oddziałów.

Wnioski:

Warunki lokalowe szkoły pozwalają na rozszerzenie opieki przedszkolnej i ewentualne utworzenie przedszkola.

Oświata jest jedną z form inwestowania w rozwój, przy czym jest to forma bez ryzyka inwestowania. W hierarchii celów rozwój oświaty winien znaleźć się w rankingu celów na jednym z pierwszych miejsc. Uznanie celu za ważny w konsekwencji prowadzi do organizacji szkolnictwa podstawowego opartego o solidną bazę lokalową, wyposażenie techniczne i wysoko kwalifikowaną kadrę nauczycieli.

Poza bazą dydaktyczną bardzo ważnym jest i będzie zabezpieczenie nauczania dzieci języków obcych.

Szczególne miejsce w rozwoju oświaty w gminie zajmuje bardzo ważny czynnik promocji gminy.

Opieka przedszkolna

Opieką przedszkolną objętych jest:

- 3-4-5 latki – 15 dzieci,
- 5-6 latki – 19 dzieci,

Opieką przedszkolną objęte są dzieci w wieku od 3 lat do 6 lat, które w ramach zajęć przygotowują się do podjęcia nauki szkolnej. Pracownie wyposażone są dobrze. Również poziom zabezpieczenia finansowego oddziałów uznać należy za wystarczający.

Niezbędnym jest opracowanie docelowego programu rozwoju i prowadzenia tej działalności.

Wychowanie przedszkolne uznać należy jako równoprawne nauczanie.

Szczególne miejsce w rozwoju oświaty w gminie zajmuje bardzo ważny czynnik promocji gminy .

Władze gminne podjęły ten temat dosyć skutecznie przez wielokierunkowe działanie, a mianowicie :

- ◆ Wydawnictwo w 2005 r. książki „ Chotcza wczoraj, dziś, jutro” wydana przez Stowarzyszenie Oświatowe Sycyna i Urząd Gminy w Chotczy, oraz w 2013 r. książki „Chotcza – dawna i współczesna” wydana przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Choteckiej i Urząd Gminy w Chotczy.
- ◆ Cykliczne audycje radiowe Radia Lipsko, w których podawane są informacje bieżące o życiu gminy Chotcza, promujące jednocześnie zalety tutejszej gminy.
- ◆ Cykliczna organizacja od 2007 r. Pikniku Nadwiślańskiego „Bliżej Natury”, który niewątpliwie zaprezentował zalety i podkreślił znaczne walory

przyrodnicze Gminy Chotcza.

- ◆ Podjęcie inicjatywy powołania Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Choteckiej celem promocji gminy, wspomagania jej rozwoju, udzielania pomocy zdolnym uczniom, ochronę miejscowych świadectw historii tej ziemi.
- ◆ prowadzenie strony internetowej Urzędu Gminy w Chotczy,
- ◆ promocja gminy w kwartalniku „Życie Powiśla”.

1.13. Kultura.

Biblioteka Publiczna w Chotczy

	2018	2019	+/-
Liczba zbiorów bibliotecznych	9179	9658	+479
Liczba nabytków	449	479	+30
Liczba odwiedzin fizycznych	12410	12356	-54
Liczba odwiedzin wirtualnych	1163	1672	+509
Liczba wypożyczeń na zewnątrz	8532	8982	+450
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych przez bibliotekę	66	91	+25

Biblioteka Publiczna w Chotczy notuje jeden z najwyższych wskaźników wypożyczeń w powiecie, systematycznie aktualizując swoje księgozbiory.

Druga biblioteka w Publicznej Szkole Podstawowej w Chotczy, udostępnia swe zbiory głównie dzieciom i młodzieży szkolnej.

Istotny wpływ na rozwój kultury ma również działalność Koła Gospodyń Wiejskich z Tymienicy. Działający w nim zespół ludowy prezentuje swój dorobek podczas dożynek powiatowych i innych uroczystości gminnych.

Sport i rekreacja

Aktualnie na terenie gminy funkcjonuje jeden Gminny Klub Sportowy KS „Wisła” Chotcza występujący w rozgrywkach piłki nożnej w klasie A Radomskiego Okręgu Piłki Nożnej.

Reprezentujący gminę sportowcy odnoszą sukcesy zwłaszcza na arenie sportu międzyszkolnego np. I miejsce chłopców Publicznej Szkoły Podstawowej w Chotczy w siatkówce na szczeblu powiatowym.

Baza sportowa to przede wszystkim stadion sportowy z boiskiem do piłki nożnej a także boiska przy szkołach podstawowych, sala gimnastyczna przy szkole w Tymienicy, sala gimnastyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej w Chotczy. Ponadto wybudowano boisko do piłki ręcznej i boisko tartanowe.

1.16. Ochrona zdrowia.

Podstawową opiekę zdrowotną świadczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chotczy.

	2018	2019	+/-
Liczba zapisanych osób	1 765	1772	+7
W tym: (0-18)	254	238	-16
Przyjętych przez lekarzy	7 946	7472	-474
Pobrano krew z żyły	544	585	+41
Cukier z palca	103	83	-20
Cukier z żyły	135	267	+132
EKG	91	160	+69

SP ZOZ w Chotczy obsługuje 2 szkoły: w Chotczy i w Tymienicy– opiekę sprawuje lekarz pediatra i pielęgniarka higieny szkolnej.

Stan techniczny obiektów określa się jako dobry. W 2014 roku przeprowadzono remont i modernizację całego ośrodka zdrowia.

Zakładane na kolejne lata wydatki rzeczowe są związane ze zmianami w służbie zdrowia np. kolejne etapy informatyzacji oraz z działalnością bieżącą.

1.17. Pomoc społeczna:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chotczy realizuje zadania własne oraz zlecone z zakresu pomocy społecznej dla ludności gminy na podstawie Ustawy o pomocy społecznej z dn. 12 marca 2004 r.(z późn. zm.). Głównymi powodami udzielania pomocy są przede wszystkim : bezrobocie, ubóstwo, choroba, ochrona macierzyństwa, nałogi, patologie, niepełnosprawność, zdarzenia losowe. Pomoc społeczna stała się dla dużej grupy społeczeństwa jedynym źródłem środków do utrzymania rodziny.

Na poszczególne formy pomocy wydatkowano:

ZASIŁKI STAŁE

Miejscowość	Ilość osób	Kwota
Chotcza Dolna	2	14 033,22
Tymienica Nowa	1	7 212,00
Tymienica Stara	3	19 995,00
Kolonia Wola Solecka	1	4 398,96
Chotcza - Józefów	1	516,58
Niemieryczów	2	2 487,30

Baranów	5	29 008,85
Zajęczków	2	11 564,68
Siekierka Nowa	3	14 880,19
Karolów	1	5 160,00
Chotcza Górna	2	4 321,22
Białobrzegi	2	12 020,00
Razem	25	125 598,00

ZASIŁKI OKRESOWE

Miejscowość	Liczba rodzin	Kwota
Białobrzegi	3	2 359,14
Baranów	2	1 619,50
Jarentowskie Pole	1	501,00
Tymienica Stara	3	3 519,00
Tymienica Nowa	1	1 027,00
Siekierka Stara	1	2 215,45
Siekierka Nowa	3	7 193,43
Chotcza Dolna	2	951,50
Chotcza - Józefów	1	3 037,74
Chotcza Górna	2	1341,80
Gniazdków	1	1 668,30
Niemieryczów	1	290,50
Zajęczków	1	300,50
Kijanka	2	1 973,14
Razem	24	998,00

ZASIŁKI CELOWE

Miejscowość	Ilość rodzin	Kwota
Białobrzegi	3	1 650,00
Baranów	1	200,00
Tymienica Nowa	1	300,00
Niemieryczów	1	300,00
Tymienica Stara	5	1 150,00
Jarentowskie Pole	3	1 400,00
Karolów	3	950,00
Chotcza Dolna	3	1 200,00
Chotcza Górna	2	640,00
Zajączków	3	750,00
Gniazdków	3	700,00
Kolonia Wola Solecka	3	950,00
Siekierka Stara	1	300,00
Siekierka Nowa	2	300,00
Razem	34	790,00

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Miejscowość	Ilość osób	Ilość godzin dziennie
Siekierka Nowa	1	2
Chotcza - Józefów	1	4
Kijanka	1	4
Białobrzegi	1	2
Chotcza Dolna	1	2
Jarentowskie Pole	1	4

Baranów	1	2
----------------	----------	----------

W 2019 r. z pomocy w formie bezpłatnego dożywiania w szkole przyznano dla **112 dzieci** z **55 rodzin** na kwotę 39 466 zł.

W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” została przyznana pomoc w formie zasiłków celowych na zakup żywności dla 31 rodzin na kwotę **10 834,00 zł** w tym z dotacji – **8 667,00 zł** oraz **2167,00 zł** ze środków własnych.

Łączny koszt programu stanowi kwotę **50 300 zł**.

W 2019 r. tutejszy Ośrodek wypłacił świadczenia rodzinne i składki na ubezpieczenie społeczne w następujących kwotach:

574 462,32 zł w tym w ramach koordynacji 5 115 zł – zasiłki rodzinne z dodatkami (wypłacono 5077 świadczeń, w tym w ramach koordynacji 47)

182 624 zł – zasiłki pielęgnacyjne (wypłacono 964 świadczeń)

202 828 zł - świadczenia pielęgnacyjne (wypłacono 129 świadczeń)

150 694 zł - specjalny zasiłek opiekuńczy (wypłacono 246 świadczeń)

38 507 zł – zasiłek dla opiekunów (wypłacono 63 świadczenia)

67 222 zł- składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w ZUS i KRUS (wypłacono 324 świadczeń)

16 098 zł- składki na ubezpieczenie zdrowotne w ZUS (wypłacono 188 składek)

20 000 zł- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. Becikowe (wypłacono 20 świadczeń)

122 627 zł – świadczenie rodzicielskie (wypłacono 135 świadczeń)

Łącznie wypłacono 1 375 062,32 zł

Świadczenie wychowawcze:

W roku 2019 wypłacono 3998 świadczeń wychowawczych, skorzystało średnio 220 rodzin, w tym ok. 333 dzieci. Wypłacono kwotę 1 992 196,00 zł, w tym 57 373 zł w ramach koordynacji (tj. 116 świadczeń).

Świadczenie „Dobry start”:

W 2019 roku wypłacono 80 700 zł, ze świadczenia skorzystało 269 uczniów.

Fundusz alimentacyjny

ośrodek wypłacił świadczenia z funduszu alimentacyjnego w kwocie 95 800,00 zł.

Stypendium szkolne

ośrodek wypłacił stypendia szkolne dla 106 uczniów w kwocie 113 597,00 zł.

Asystent rodziny

wsparciem asystenta rodziny w Gminie Chotcza objętych zostało 9 rodzin, co daje łącznie 29 osób, w tym 12 dzieci.

Karta Dużej Rodziny

W roku 2019 do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chotczy wpłynęło 83 wnioski o przyznanie KDR dla rodzin (więcej o 77 niż w roku 2018).

18 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.

Po kolejnej reorganizacji Policji w 2000 roku zlikwidowany został Komisariat Policji w Chotczy. Powstał rewir dzielnicowych w Ciepeliowie,

w rejonie III w gminie Chotcza pracuje obecnie jeden dzielnicowy.

Obszar działania Posterunku to gm. Ciepeliów, Chotcza oraz częściowo teren gminy Solec nad Wisłą. Miejscowości na podległym terenie są typowo rolniczymi. Zamieszkuje na nich ok. 9 000 osób z czego 2377 na terenie gm. Chotcza. Posterunek Policji w Ciepeliowie swoim działaniem obejmuje obszar 224.1 km²,

w tym 88,82 km² obejmuje gm. Chotcza.

W obydwóch gminach znajduje się 45 sołectw z czego 17 sołectw na terenie gm. Chotcza.

W 2019 roku na terenie obu gmin zaistniało 75 przestępstw, w tym 22 na terenie gm. Chotcza, z czego wykryto 16 czynów, przy 4 stwierdzono brak cech przestępstwa, 2 przestępstwa umorzono z powodu niewykrycia sprawcy.

Najwięcej czynów przestępczych ujawniono w kategoriach:

- nietrzeźwi kierujący – 3
- naruszenia zakazu sądowego – 3
- uszkodzenie mienia – 2
- znęcanie się nad rodziną – 2
- groźby karalne – 1
- oszustwo – 1
- bójka, pobicie – 1
- nielegalny wyrób alkoholu – 1
- wypadek drogowy – 2
- nie alimentacja – 2
- nielegalny połów ryb – 2
- kradzież energii elektrycznej – 1
- nieumyślne spowodowanie śmierci – 1

Dla uzyskania efektów w ograniczaniu przestępczości niezbędnym jest:

Określenie obszaru dysfunkcji występującej w gminie.

Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w szkołach w zakresie profilaktyki antyalkoholowej oraz innych zjawisk patologicznych.

Zwiększenie działalności prewencyjno – edukacyjnej dla młodzieży i dorosłych

Zwiększenie częstotliwości patroli policyjno – strażackich na łodziach na rzece Wiśle dla bezpieczeństwa osób odpoczywających nad wodą.

Udzielenie rodzinom patologicznym pomocy psychospołecznej i prawnej.

Wytwarzanie społecznej dezaprobaty dla zjawisk uznanych za patologiczne.

Zwiększenie stanu osobowego funkcjonariuszy policji w placówce w Chotczy

Nawiązanie bezpośredniej współpracy społeczeństwa z policją.

Monitoring centrum Chotczy.

Ochrona Przeciwpozarowa

System ochrony przeciwpożarowej oparty jest na:

- 1/ Państwowej Straży Pożarnej – Powiatowa Komenda w Lipsku
- 2/ Ochotniczych Strażach Pożarnych

Na terenie gminy Chotcza działa aktualnie 4 jednostki OSP: w Chotczy, Tymienicy, Białobrzegach i Kijance. Od 1997 r. jednostka OSP w Chotczy, a od 2013 roku jednostka OSP w Tymienicy należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego

Wszystkie jednostki posiadają strażnicę oraz samochody ratowniczo-gaśnicze: w Chotczy – Star 244, Mercedes Atego, Ford Transit oraz Opel Vivaro, w Tymienicy – Star 266 i Ford Transit, w Białobrzegach Ford Transit i w Kijance Ford Transit.

Doposażenie w sprzęt jednostek OSP w 2019 roku:

OSP Chotcza:

- Agregat prądotwórczy
- Piłę do drewna
- Pompę szlamową
- kompresor powietrza – 1 sztukę
- dmuchawę spalinową – 1 sztukę
- kurtynę wodną 52 z regulacją – 1 sztukę
- buty strażackie specjalne Primus 21 – 3 pary
- buty gumowe STRAŻAK – 2 pary
- rękawice specjalne RGS – 2855 – 4 sztuki
- kosze do segregacji śmieci -3 sztuki
- zestaw elementu toru przeszkód – 1 sztuka
- mundury wyjściowe – 7 kompletów

Wykonano:

- posadzkę w budynku OSP w garażu nr 4 metodą żywicy epoksydowej

Zorganizowano:

- piknik strażacki – Przyjdź, Zobacz, Wstąp i Ratuj w dniu 4 sierpnia 2019r.

OSP Białobrzegi:

- Agregat prądotwórczy
- Piłę do drewna
- Pompę szlamową
- mundury wyjściowe – 7 kompletów

OSP Tymienica:

- Agregat prądotwórczy
- Piłę do drewna
- Pompę szlamową
- kurtynę wodną 52 z regulacją – 1 sztukę
- rękawice specjalne RGS-2855 – 2 sztuki
- mundury wyjściowe – 7 kompletów

OSP Kijanka:

- Agregat prądotwórczy
- Piłę do drewna
- Pompę szlamową
- mundury wyjściowe – 7 kompletów

Wykonano w budynku OSP:

- malowanie
- wymieniono bramę garażową
- wymieniono drzwi wejściowe
- ułożono płytki

jednostka OSP Chotcza – 33 druhów
jednostka OSP Tymienica – 38 druhów
jednostka OSP Kijanka – 16 druhów
jednostka OSP Białobrzegi – 26 druhów

Podnoszenie sprawności działania strażaków wraz ze wzrostem świadomości mieszkańców wpływa niewątpliwie na poprawę stanu ochrony przeciwpożarowej jak również przeciwpowodziowej w Gminie Chotcza.

Corocznie w miarę możliwości finansowych w jednostkach zostają uzupełniane braki w wyposażeniu bądź umundurowaniu.

1.19. Stan finansów gminy.

Głównymi źródłami dochodów gminy Chotcza są: subwencje, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i dochody własne: podatek od nieruchomości, podatek rolny i leśny.

Subwencje i dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych trudne są dziś do prognozowania a przede wszystkim trudno przewidywać ich wzrost gdyż są zależne:

- po pierwsze od decyzji politycznych parlamentu
- po drugie od stanu finansów państwa
- po trzecie od wzrostu zatrudnienia w gminie

Nie mniej zauważa się tendencję do ich realnego zmniejszania się i są ciągle oparte na tymczasowych regulacjach ustawowych.

Przyznawana gminie subwencja oświatowa liczona na jednego ucznia zmniejsza się, gdyż spada liczba uczniów.

Na innych, niż dotychczas zasadach ukształtują się wydatki na administrację samorządową. Ta grupa wydatków zmusza coraz wyraźniej do analizy jakości pracy i efektów mierzonych korzyściami gminy.

Nader istotnymi działaniami w gminie stają się:

gromadzenie i odpowiednie dysponowanie informacją o gminie

programowanie i przygotowanie zadań inwestycyjnych mających

gwarantować rozwój gminy

promocja gminy w regionie i kraju

nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi

ugruntowanie zarządzania gminą na zasadzie realizacji długookresowych celów rozwojowych poprzez eliminowanie ewentualnych decyzji doraźnych realizujących interesy wąskich grup społecznych, o ile te nie są potrzebami podstawowymi.

Kategoria:				
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU J SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO OGÓŁEM W GMINIE CHOTCZA W LATACH 2017-2019				
	J. m.	2017	2018	2019
Dochody budżetu gminy				
ogółem	zł	10 318 490,28	11 528 808,4	11 565 879,59
Dochody własne budżetów gmin				
razem	zł	1 282 148,01	1 494 565,99	2 082 830,67
podatek rolny	zł	209 278,25	206 875,10	208 634,97
podatek od nieruchomości	zł	240 233,29	244 372,00	249 369,60
podatek od środków transportowych	zł	10 858,80	6 085,00	5 357,00
wpływy z innych lokalnych podatków i opłat	zł	239 364,02	234 490,63	706 923,75
dochody z mienia gminy	zł	28730,43	28 819,32	71 189,84
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa w tym:	zł	553 683,22	773 923,94	841 355,51
- udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	zł	551 564,00	772 469,00	839 682,00
-udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	zł	2 119,22	1 454,94	1 673,51
Subwencje ogólne				
razem	zł	4 128 156,00	4 218 040,00	4 559 655,00
subwencja oświatowa	zł	1 621 201,00	1 630 039,00	1 671 144,00
część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin i powiatów	zł	2 411 769,00	2 479 216,00	2 735 128,00

część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin i powiatów	zł	95 186,00	108 785,00	153 383,00
DOTACJE				
dotacje celowe z budżetu państwa				
ogółem w tym:	zł	685 570 27	365 480,00	396 196,00
-inwestycyjne	zł	685 570,27	365 480,00	307 113,08
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej				
ogółem	zł	3 665 090,05	3 646 792,35	3 978 260,64
inwestycyjne	zł	0	0	0
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne				

ogółem	zł	421 982,89	438 645,88	452 414,89
inwestycyjne	zł	0,00	0,00	0,00
dotacje otrzymane z funduszy celowych				
ogółem	zł	12 453,78	14 013,58	19 471,10
inwestycyjne	zł	0,00	0,00	0,00
dotacje celowe otrzymane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego				
ogółem	zł	0	0	0
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł				
ogółem	zł	762 260,88	983 314,14	185 605,30
inwestycyjne	zł	762 260,00	983 314,14	185 605,30
z budżetu UE				
ogółem	zł	762 260,88	983 314,14	185 605,30
inwestycyjne	zł	762 260,00	983 314,14	185 605,30
Dochody na 1 mieszkańca				
ogółem	zł	4 311,94	4 799,67	4 865,74
dochody własne	zł	535,79	622,21	876,24
WYDATKI BUDŻETU GMINY				
Wydatki z budżetu ogółem				
ogółem	zł	10 289 076,30	11 526 183,53	11 312 316,26
Dotacje udzielone ogółem	zł	107 475,15	125 019,92	114 413,76
dotacje dla jednostek gospodarki pozabudżetowe z funduszy celowych	zł	0	0	0
wydatki bieżące ogółem	zł	9 019 218,15	9 368 161,25	10 278 603,78
z tego				
wydatki bieżące jednostek budżetowych na wynagrodzenia i pochodne	zł	3 591 503,12	3 119 717,26	4 048 812,98
Pozostałe wydatki	zł	5 320 239,88	6 248 444,09	6 229 790,80
wydatki majątkowe ogółem	zł	1 269 858,15	2 208 022,28	1 033 712,48
z tego				
Wydatki na rolnictwo i łowiectwo				
ogółem w tym	zł	1 055 276,85	318 986,89	430 773,26
-wydatki majątkowe	zł	762 260,88	0,00	16 974,00
ogółem				
Wydatki na transport i łączność				
ogółem w tym	zł	528 015,64	509 959,75	625 278,25
wydatki bieżące	zł	25 418,37	58 594,02	102 446,72
wydatki majątkowe w tym	zł	502 597,27	451 365,73	522 831,53
drogi publiczne gminne	zł	502 597,27	451 365,73	522 831,53
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska				
ogółem w tym:	zł	179 782,62	1 536 962,21	576 003,27
-wydatki majątkowe	zł	0,00	1 297 191,68	237 201,93

-oświetlenie ulic, placów i dróg	zł	28 005,47	38 825,39	37 496,99
-gospodarka odpadami	zł	121 274,50	161 627,68	222 050,00
-pozostałe wydatki	zł	30 492,65	39 317,46	79 254,35

Wydatki na gospodarkę mieszkaniową

ogółem w tym	zł	1 000,00	344,00	1 506,86
-wydatki bieżące	zł	1 000,00	344,00	1 506,86
-wydatki majątkowe	zł	0,00	0	0

Wydatki na oświatę i wychowanie

ogółem w tym	zł	2 515 384,4	2 860 410,41	2 926 682,78
Wydatki majątkowe ogółem	zł	0,00	259 140,00	16 753,20
-wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem w tym	zł	2 515 384,4	2 601 270,41	2 909 929,58
szkoły podstawowe	zł	1 515 656,1	1 989 880,91,00	2 087 395,69
dowożenie uczniów do szkół	zł	98 398,97	112 565,19	114 763,60
gimnazja	zł	487 401,30	317 565,19	172 717,97

Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

ogółem	zł	65 640,83	61 036,71	64 680,76
biblioteki	zł	65 650,83	61 036,71	64 680,76
Wydatki majątkowe ogółem	zł	0,00	0,00	0,00

Wydatki na ochronę zdrowia

ogółem w tym:	zł	9 051,76	13 114,90	12 428,30
-wydatki bieżące w tym:	zł	9 051,76	13 114,90	12 428,30
przeciwdziałanie alkoholizmowi	zł	9 051,76	13 114,90	12 428,30

Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

ogółem w tym	zł	4 208 230,96	4 077 403,31	4 387 905,58
-wydatki majątkowe	zł	0,00	0	0
-rodzina	zł	3 398 174,14	3 332 116,76	3 652 515,49
-pomoc społeczna	zł	599 861,43	542 509,32	556 328,89
-edukacyjna opieka wychow.	zł	210 195,39	202 777,23	179 061,20

Wydatki na kulturę fizyczną i sport

ogółem	zł	38 711,35	88 938,08	199 875,82
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	38 711,35	33 613,21	30 000,00
wydatki majątkowe ogółem	zł	0	55 324,87	169 875,82

Wydatki na administrację publiczną

ogółem w tym:	zł	1 517 793,70	1 737 651,27	1 831 431,07
-wydatki majątkowe ogółem	zł	0,00	10 000,00	0,00
-rady gmin	zł	78 500,00	79 735,00	98 750,00
-urzędy gmin	zł	1 241 609,50	1 435 523,70	1 513 776,86

- pozostałe wydatki	zł	197 684,20	222 392,57	218 904,21
	zł			-
Wydatki na 1 mieszkańca				
ogółem	zł	4 299,65	4 819,39	4 759,07

Analiza porównawcza budżetu i wnioskowanie z dotychczasowej praktyki prowadzi do następującej oceny:

II dochody gminy zarówno zewnętrzne, jak i własne wzrastają

wydatki gminy systematycznie rosną

możliwości inwestycyjne gminy wzrastają.

Zmiany powinny nastąpić po stronie wydatków budżetu, według obowiązującej hierarchii wydatków na:

realizację strategicznych celów rozwojowych gminy,

wyrównywania poziomów - obszarów dotychczas zaniedbanych, mających charakter rozwojowy,

- realizacja grupowych interesów mieszkańców.

Poważnym źródłem wspomagającym gminę w realizacji inwestycji komunalnych mogą być środki z Unii Europejskiej ale warunkiem ich pozyskania jest zapewnienie minimalnego udziału środków własnych w wysokości od 25% do 500/0 wartości planowanego przedsięwzięcia.

2. Uwarunkowania zewnętrzne.

Rozwój gminy jest w dużym stopniu uwarunkowany:

- obiektywnie występującymi trendami rozwoju gospodarki w kraju
- tendencjami rozwoju w sąsiednich gminach a w szczególności w miastach:

Radom, Lipsko, Zwoleń i w stolicy województwa – Warszawie

- tendencjami rozwoju województwa mazowieckiego - budowa dróg dojazdowych do mostu na Wiśle.
- rozwojem i modernizacją sieci dróg powiatowych i krajowych

- poprawiających połączenie z Warszawą i Radomiem
- procesami integracyjnymi Polski z Unią Europejską

CENTRA GMINNE

Zamierzeniem władz gminnych jest umożliwienie skorzystania ze stworzonych miejsc rekreacyjnych zarówno dla własnych mieszkańców jak również i ludności przyjezdnej w celach turystycznych.

Właściwa lokalizacja i atrakcyjność tych miejsc w gminie powinna spełniać również funkcje integracyjne dla ludności miejscowej i napływowej.

Estetyczne zagospodarowanie centrum może przyciągnąć do wsi nowych inwestorów i skutkować rozwojem przedsiębiorstw z branży usługowej.

Analizując jednak szerzej potrzeby Gminy w zakresie tworzenia i rozbudowy centrów gminnych widzimy konieczność utworzenie takowych we wszystkich miejscowościach gminy, zalecając jak najszybsze podjęcie kroków zmierzających do realizacji tych zamierzeń. Obecnie powstały centra miejscowości w Tymienicy Starej, Chotczy – Józefów, Chotczy Dolnej oraz Baranowie.

III. MOCNE I SŁABE STRONY ROZWOJU GMINY.

Ocena stanu rozwoju gminy pozwala na określenie w poszczególnych dziedzinach mocnych i słabych strony gminy oraz jej szanse na rozwój.

Determinantą tych ustaleń pozostaje jednak niejako "jednofunkcyjność gminy", przynajmniej w stanie obecnym, jak i w najbliższej perspektywie. Mianowicie, wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo, a funkcja uzupełniająca mająca istotne znaczenie może dopiero powstać.

Mocne strony - szanse rozwoju.

- wyjątkowo korzystne i unikalne w skali województwa i kraju walory przyrodnicze Gminy Chotcza pozwalające na planowanie rozwoju gminy w kierunku turystyczno-krajoznawczym
- bardzo dobry stan środowiska przyrodniczego gminy
- brak zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska
- możliwość prowadzenia gospodarstw agroturystycznych
- wielowiekowe tradycje produkcji rolnej
- dobry poziom praktycznych kwalifikacji rolników
- korzystne warunki do rozwoju zdrowej żywności
- wyraźnie obserwowane zmiany w świadomości znacznej części rolników dotyczące konieczności zmian w sposobie gospodarowania i przestawianie się na produkcję wysokotowarową
- stosunkowo dobre położenie geograficzne umożliwiające bliski i szybki kontakt z wieloma ośrodkami miejskimi: Lipskiem, Hżą, 226 tysięcznym Radomiem
- średnia wartość bonitacyjna gleb pozwalająca na wykorzystanie ich w innym kierunku niż tylko rolniczym
- pełna gwarancja łatwego pozyskania wody pitnej
- dobry poziom zaopatrzenia w wodę
- warunki tworzenia odpowiedniej struktury małego i średniego biznesu opartego na przetwórstwie rolno-spożywczym

- posiadanie wielowiekowych zabytków jako walorów turystycznych
- formalne warunki restrukturyzacji wsi
- jasno sprecyzowane cele strategiczne rozwoju gminy
- aktywne uczestnictwo gminy i jej władz w podmiotach zewnętrznych, służących rozwojowi regionu
- ścisła współpraca z sąsiednimi gminami w ramach funkcjonujących związków, których gmina jest członkiem
- wspomaganie przez samorząd terytorialny inicjatyw Rad Sołeckich
- aktywność władz gminy w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych koniecznych do rozwoju gminy
- umiejętność promowania gminy szczególnie w zakresie podkreślenia zalet przyrodniczo-turystycznych
- atrakcyjne ceny domów i nieruchomości rolnych do wykorzystania dla celów zamieszkiwania sezonowego.
- rozbudowana infrastruktura wodociągowa gminy,
- atrakcyjność baz sportowych, dobre wyposażenie w sale gimnastyczne, boiska sportowe, stadion sportowy.
- wysoki poziom kształcenia w placówkach oświatowych
- istnienie oraz tworzenie nowych szlaków turystycznych pieszych i rowerowych
- możliwość przeznaczenia terenów pod inwestycje rolno-spożywcze oraz budowlane
- funkcjonowanie na wysokim poziomie Ochotniczych Straży Pożarnych
- wprowadzony system selektywnej zbiórki odpadów

Słabe strony - zagrożenia rozwoju.

- brak planu zagospodarowania przestrzennego gminy
- niski poziom dochodów gminy
- nie zadowalający stan techniczny dróg publicznych
- brak odprowadzania i oczyszczania ścieków
- brak urządzeń służących ochronie środowiska
- duży poziom bezrobocia
- niekorzystna struktura powierzchni i rozdrobnienie gospodarstw rolnych
- niekorzystna struktura wiekowa gospodarstw rolnych
- nierozwinięta infrastruktura w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego i usług dla rolnictwa
- brak zorganizowanego rynku producentów rolnych
- duży odsetek gospodarstw produkujących jedynie na samozaopatrzenie
- niskie i zróżnicowane dochody ludności
- złe perspektywy migracyjne za pracą
- niski stopień wykorzystania istniejących budynków i budowli /dla zintensyfikowania produkcji rolnej/
- ograniczenia formalne wynikające z zalegania pod obszarem gminy głównego zbiornika wody podziemnej (GZWP), objętego najwyższą i wysoką ochroną (obszar wysokiej ochrony OWO oraz najwyższą ochroną ONO)
- nierozwinięta infrastruktura turystyczna, gastronomiczna i towarzysząca, a przy tym brak wizji tego rozwoju
- niski stopień zalesienia i brak programu działania w tym zakresie.
- brak rozwiniętego sektora prywatnego

IV. CELE I PRIORYTETY STRATEGICZNE GMINY.

Analiza stanu gminy czynników rozwojowych i barier pozwala na sformułowanie naczelnej idei przyświecającej strategii, która brzmi:

„Gmina Chotcza jest gminą rolniczą, otwartą na inwestorów w dziedzinie turystyczno – krajoznawczej, przetwórstwa rolno – spożywczego, usług obsługi rolnictwa, przetwórstwa drewna oraz usług na rzecz ludności.

Urzeczywistnianie systematyczne wizji gminy ma tworzyć atrakcyjne warunki bytowania jej mieszkańców, zachęcające jednocześnie do inwestowania na jej terenie”.

Tak określona misja oraz możliwości i bariery wyznaczają następujące cele i zadania strategiczne.

Strategia Promocji Gminy Chotcza powinna być dokumentem stanowiącym jedno z najważniejszych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Gminy Chotcza umożliwiające wykreowanie pozytywnego wizerunku obszaru. Jej podstawowym celem jest określenie aktywności promocyjnej poprzez zbudowanie koncepcji marki oraz wyznaczenie strategii komunikacji marketingowej. Konieczność opracowania dokumentu wynika przede wszystkim z bardzo słabej promocji Gminy Chotcza i związanym z tym niskim stopniem wiedzy o obszarze, zarówno wśród mieszkańców, jak i osób z zewnątrz (turystów, inwestorów).

Cel 1. Podniesienie potencjału produkcyjnego, efektywności i konkurencyjności rolnictwa gminy.

Zadania cząstkowe:

- 1.1. Działania na rzecz agroturystyki poprzez np. mniejsze podatki dla nowych przedsiębiorców.
- 1.2. Sprzyjanie powstawaniu dużych, towarowych gospodarstw rolnych, które będą w stanie produkować żywność na większą skalę.

- 1.3. Inicjowanie i sprzyjanie powstawaniu podmiotów przetwórstwa rolno - spożywczego i obsługi rolnictwa, w tym w zakresie ochrony środowiska.
- 1.4. Organizowanie szkoleń i instruktażu w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych rolników w zakresie opłacalności produkcji oraz pozyskiwania środków na rozwój i unowocześnianie gospodarstw.
- 1.5. Podjęcie działań na rzecz zwiększenia ilości gospodarstw ekologicznych -propagowanie agroturystyki.
- 1.6. Promowanie lokalnych potraw na różnego rodzaju uroczystościach i wydarzeniach na terenie gminy, ale i poza nią. Stoisko informacyjne.

Cel 2. Poprawa poziomu wiedzy o Gminie Chotcza wśród grup docelowych.

Zadania cząstkowe:

- 2.1. Zwiększenie ilości informacji o pozytywnym charakterze dotyczących gminy w środkach masowego przekazu,
- 2.2. Regularne spotkania z mieszkańcami i osobami zainteresowanymi w każdym z sołectw.

Cel 3. Wypromowanie oferty turystycznej Gminy Chotcza.

Zadania cząstkowe:

- 3.1. Rozpoczęcie działań, które zmierzają do upowszechnienia oferty turystycznej.
- 3.2. Kontynuacja pikniku rodzinnego – wykorzystanie infrastruktury sportowej.
- 3.3. Uwzględnienie potencjału historycznego, ale także ukazanie dziedzictwa kulturowego (Koła Gospodyń Wiejskich) w działaniach promocyjnych.
- 3.4. Wykorzystanie walorów przyrodniczych, np. gimnastyka na świeżym powietrzu, spływ po Wiśle czy wizyty w rezerwacie żółwia błotnego.

Cel 4. Ukazanie potencjalnym inwestorom, że Gmina Chotcza to miejsce sprzyjające prowadzeniu działania gospodarczemu.

- 1.1. Opracowanie atrakcyjnej formy prezentacji oferty dla inwestorów.
- 1.2. Działania promocyjne dla inwestorów.
- 1.3. Dofinansowania do inwestycji w przypadku zapewnienia, iż zostanie zatrudniona osoba z terenu gminy.

Cel 5. Zachęcanie, ale także wspieranie aktywności mieszkańców oraz integracji środowiska lokalnego promującego gminę.

- 1.1. . Wspieranie i wyzwalanie inicjatyw mieszkańców w zakresie:
 - integracji mieszkańców gminy poprzez wykorzystanie budynków po byłych szkołach w celu organizowania np. cyklicznych „potańcówek”, Andrzejek itp.,
 - czynnego, w tym finansowego wspierania lokalnych inicjatyw np. utworzenie miejsc sportowych w danym sołectwie,
- 1.2. Promocja aktywnych postaw społecznych w dziedzinach: kultury i sportu.
- 1.3. Udział Kół Gospodyń Wiejskich w różnego rodzaju przeglądach folklorystycznych.
- 1.4. Utworzenie drużyny harcerskiej na terenie gminy – zaangażowanie nauczycieli ze szkoły.
- 1.5. Utworzenie Koła Rolników, którzy podczas spotkań mogliby wymieniać się doświadczeniami, ale również i poglądami na kwestie rolnicze.
- 1.6. Inicjowanie i wspieranie działań organizacji pozarządowych w szerokim zakresie, w tym integracyjnych i pomocowych środowiskom zagrożonym zjawiskami patologicznymi.

Cel 6. „Poprawa stanu technicznego dróg”

Zadania cząstkowe:

2.1. Hierarchia potrzeb w zakresie utrzymania i budowy dróg w gminie to:

- realizacja programu pn. ”Droga asfaltowa w każdej wsi”
- modernizacja, rozbudowa lub budowa dróg do faktycznych i nowych miejsc pracy, a przede wszystkim do miejsc, które mogą być uznane jako "tworzenie potencjału"
- bieżąca konserwacja i naprawa, wynikająca przede wszystkim z założeń wyżej wyszczególnionych
- budowa nowych odcinków dróg służących poprawie obsługi produkcji rolnej

Cel 7. „Tworzenie podstawowej struktury służącej ochronie środowiska”.

Zadania cząstkowe:

3.1. Rozwijanie edukacji ekologicznej mieszkańców.

3.2. Wdrożenie kompleksowego systemu oczyszczania ścieków komunalnych i innych poprzez:

3.2.1. budowę sieci kanalizacyjnej

3.2.2. budowę przydomowych oczyszczalni i bezodpływowych zbiorników

3.3. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci

3.4. Wdrożenie w szerszym zakresie odbioru odpadów komunalnych w systemie zbiórki selektywnej

3.5. Rozszerzenie zakresu odbioru odpadów poprodukcyjnych, opakowań po środkach ochrony roślin i innych szkodliwych dla środowiska / np. akumulatory, zużyte oleje, itp./

3.6. Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE).\

Cel 8. „Ograniczenie bezrobocia w gminie”.

Zadania cząstkowe.

- 4.1. Dokonanie analizy merytorycznej zjawisk bezrobocia /wnioski z analizy omówić na posiedzeniu Rady Gminy/.
- 4.2. Zbadanie możliwości ograniczenia likwidacji dotychczasowych miejsc pracy.
- 4.3. Ukierunkowanie inwestycji na tworzenie stałych nowych miejsc pracy.
- 4.4. Tworzenie zachęt podatkowych i preferencji z tytułu tworzenia nowych miejsc pracy w działających podmiotach gospodarczych i nowo powstających.
- 4.5. Organizowanie robót publicznych dla bezrobotnych na terenie gminy

Cel 9 „Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości”

Zadania cząstkowe:

- 5.1. Wspieranie i kojarzenie rozwoju infrastruktury gminy z potrzebami małych i średnich przedsiębiorstw
- 5.2. Wspieranie rozwoju infrastruktury instytucjonalnej, służącej małym i średnim przedsiębiorstwom
- 5.3. Stosowanie preferencji i ulg podatkowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy
- 5.4. Zorganizowanie poradnictwa i propagowanie informacji gospodarczej o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Cel 10 „Poprawa warunków życia i rozwoju mieszkańców”

Zadania cząstkowe:

- 8.1. Opracowanie docelowego programu działania szkolnictwa podstawowego i wychowania przedszkolnego
- 8.2. Upowszechnienie i podniesienie poziomu nauczania języków obcych.
- 8.3. Opracowanie struktury i programu podstawowej opieki zdrowotnej

- 8.4. Utrzymanie obecnego poziomu podstawowych świadczeń zdrowotnych i podnoszenie ich jakości
- 8.5. Zintensyfikowanie w szkołach działań w zakresie patriotyzmu, pamięci narodowej i etyki oraz informacji z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej
- 8.6. Dalsza poprawa stanu bazy sportowej
- 8.7. Określenie obszaru patologii występujących w społeczeństwie gminy: alkoholizm, narkomania, kłusownictwo, kradzieże leśne, niszczenie mienia publicznego
- 8.8. Podejmowanie działań na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie mediów energetycznych i łączności
- 8.9. Podjęcie działań w zakresie dokształcania dorosłych a w szczególności osób prowadzących gospodarstwa rolne w kontekście wejścia do Unii Europejskiej.
- 8.10. Organizacja festynów i imprez np. integracyjnych jako propagowanie tożsamości wielokulturowej oraz rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu.

Cel 11. „Nawiązanie i utrwalanie silnych związków z ościennymi gminami i powiatami”

Zadania cząstkowe:

- 9.1. Zainicjować powstanie grupy inicjatywnej do nawiązania formalnych związków.
- 9.2. Przeprowadzić analizę i sporządzić ocenę w jakich dziedzinach możliwą i opłacalną dla gminy może być współpraca, ewentualnie wspólne przedsięwzięcia z gminami i powiatami.
- 9.3. Opracować oferty dla ewentualnych zainteresowanych
- 9.4. Zgłosić władzom gmin sąsiednich i nie tylko, gotowość współpracy w określonych dziedzinach

9.5. Nawiązane kontakty utrzymywać i rozwijać, a spodziewane efekty kalkulować także w dłuższym czasookresie

Zadania priorytetowe na lata 2021 – 2026

Lp.	Nazwa zadania	Źródło finansowania
1.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Baranów	Środki własne, fundusze zewnętrzne
2.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Białobrzegi	Środki własne, fundusze zewnętrzne
3.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Kolonia Wola Solecka	Środki własne, fundusze zewnętrzne
4.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Jarentowskie Pole	Środki własne, fundusze zewnętrzne
5.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Chotcza Dolna	Środki własne, fundusze zewnętrzne
6.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Chotcza - Józefów	Środki własne, fundusze zewnętrzne
7.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Chotcza Górna	Środki własne, fundusze zewnętrzne
8.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Gniazdków	Środki własne, fundusze zewnętrzne
9.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Gustawów	Środki własne, fundusze zewnętrzne
10.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Kijanka	Środki własne, fundusze zewnętrzne
11.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Niemieryczów	Środki własne, fundusze zewnętrzne
12.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Zajączków	Środki własne, fundusze zewnętrzne
13.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Karolów	Środki własne, fundusze zewnętrzne
14.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Tymienica Stara	Środki własne, fundusze zewnętrzne
15.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Tymienica Nowa	Środki własne, fundusze zewnętrzne
16.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Siekierka Stara	Środki własne, fundusze zewnętrzne
17.	Przebudowy dróg gminnych w miejscowości Siekierka Nowa	Środki własne, fundusze zewnętrzne
18.	Instalacja i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków	Środki własne, fundusze zewnętrzne
19.	Włączenie Odnawialnych Źródeł Energii	Środki własne, fundusze zewnętrzne
20.	Przebudowa drogi gminnej Zajączków - Niemieryczów	Środki własne, fundusze zewnętrzne

21.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Chotcza	Środki własne, fundusze zewnętrzne
22.	Modernizacja istniejących ujęć wody	Środki własne, fundusze zewnętrzne
23.	Budowa małej architektury turystycznej i rekreacyjno – sportowej (place zabaw, siłownie zewnętrzne)	Środki własne, fundusze zewnętrzne
24.	Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy.	Środki własne, fundusze zewnętrzne
25.	Modernizacja świetlic wiejskich na terenie Gminy Chotcza	Środki własne, fundusze zewnętrzne
26.	Modernizacja ścieżek turystyczno – rowerowych oraz ciągów pieszych	Środki własne, fundusze zewnętrzne
27.	Rozbudowa sieci szerokopasmowego Internetu na terenie gminy Chotcza	operator
28.	Przebudowa drogi gminnej Tymienica Stara - Kawęczyn	Środki własne, fundusze zewnętrzne
29.	Doposażenie Koła Gospodyń Wiejskich w Tymienicy	Środki własne, fundusze zewnętrzne

2. Cele średniookresowe na lata 2021 – 2026.

Cele średniookresowe i operacyjne określają realizację celów długookresowych w latach 2021 - 2026 i są to:

- 1) Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego:
 - budowa sieci kanalizacyjnej: w Chotczy-Józefów i we wsiach sąsiednich.
 - Przydomowe oczyszczalnie ścieków,
 - likwidacja dzikich wysypisk
 - wdrożenie na terenie gminy na szerszą skalę selekcjonowania i zbiorki odpadów komunalnych
- 2). Poprawa stanu technicznego dróg gminnych
 - przebudowa dróg nie mających nawierzchni asfaltowych
- 3) Kontynuowanie prac związanych z budową i rozbudową centrów gminnych.

3. Priorytety.

Przy wyborze priorytetów kierowano się koniecznością realizacji idei „Strategii Rozwoju Gminy Chotcza” określanej jako dążenie do uzyskania odczuwalnej społecznie poprawy jakości życia mieszkańców gminy, z której

wynika potrzeba zapewnienia: pracy, bezpieczeństwa, dostępu do oświaty.

Wynika z tego następujący wybór priorytetów:

1. Transport

- modernizacja sieci dróg gminnych i powiatowych
- zwiększenie dostępności do transportu publicznego

2. Ochrona środowiska

- selektywna zbiórka odpadów
- oczyszczanie ścieków

3. Edukacja

- podniesienie poziomu wykształcenia
- upowszechnienie znajomości języków obcych

4. Bezpieczeństwo.

- poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców
- współpraca samorządu z policją

5. Zdrowie.

- poprawa stanu obiektów i wyposażenia

6. Sport.

- budowa obiektów sportowo – rekreacyjnych

7. Rekreacja

- Budowa centrów gminnych

V. Uwarunkowania realizacyjne „Strategii rozwoju Gminy Chotcza”.

Najważniejsze uwarunkowania realizacyjne „Strategii rozwoju Gminy Chotcza” są uzależnione od stopnia zaangażowania w sprawy rozwoju gminy władz gminy i innych szczebli samorządu, społeczności lokalnej, podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych i gospodarczych itp.

Rola władz gminnych wynika przede wszystkim z powierzonej im misji przez

obywateli – mieszkańców gminy oraz zobowiązań, jakich wymaga spełnienie tej misji. Głównym podmiotem realizującym strategię jest: Wójt i Rada Gminy Chotcza ale udział w jej realizacji bezpośrednio i pośrednio mogą mieć władze Powiatu Lipskiego i powiatów ościennych oraz władze Województwa Mazowieckiego.

Władze gminy mają do dyspozycji szereg instrumentów bezpośredniego i pośredniego oddziaływania, a w szczególności finansowe wspieranie określonych przedsięwzięć, sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy, inspirowanie działań innych podmiotów.

Obecnie finansowe możliwości działania władz gminy są dalece niewystarczające i wynikają z istniejących mechanizmów systemu finansów publicznych, które pozostawiają gminom do dyspozycji ograniczone środki.

Ważnym uwarunkowaniem realizacyjnym strategii będą możliwości skorzystania przez gminę ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

VI. Ocena realizacji oraz proces aktualizacji „Strategii”.

Ocena realizacji strategii winna odbywać się ustawicznie i następować w etapach rocznych. Ocenę powinna przygotować właściwa komisja Rady Gminy.

Ocena ta powinna składać się z dwóch części:

- po pierwsze, części analizującej i oceniającej zmiany stanu gminy oraz poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych
- po drugie, części wnioskowej zawierającej odpowiedzi na pytania czy zmiany uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju gminy dają podstawę do rozpoczęcia procedury aktualizacji strategii.

VII. Wnioski końcowe.

1. Strategia Rozwoju Gminy Chotcza winna stanowić podstawę do:

- 1/ aktualizacji wieloletniego programu inwestycyjnego gminy

- 2/ opracowania i aktualizacji planu rozwoju gminy
- 3/ konstruowania szczegółowo budżetu gminy
- 4/ opracowywania wniosków o dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej

2. Wnioski i postulaty adresowane do Powiatu Lipskiego:

- 1/ poprawa spójności układu komunikacyjnego gminy i powiatu poprzez modernizację dróg powiatowych i gminnych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Krzysztof Smietanka